

Rooted. Growing. Reaching. Transforming.

Трансформуємо Світ: Українська Двомовна Освіта

Об'єднана Система Католицьких Шкіл Саскатуну
номінує

на прем'єрську нагороду у галузі освітніх інновацій та досягнень 2023 року

Вересень 2023

Голова Шкільної Ради: Діяна Бойко
Директор Освіти: Франсва Рівард

Зміст

Інформація про Проект.....	3
Цілі Україномовної Освітньої Програми.....	4
Рада Освіти та Україномовна Програма.....	4
Україномовна Програма: Сьогодення та Інновації.....	5
Підтримка Новоприбулих Сімей та Нових Учнів.....	6
Докази Покращення Успішності Учнів.....	7
Висновок.....	8
Додаток А: Підсумкова Іконографіка.....	9
Додаток В: Лист підтримки – єпархія.....	10
Додаток С: Лист підтримки-УСС.....	11
Додаток D: Лист підтримки-.....	12

Інформація про Проект

Рада Освіти Об'єднаної Системи Католицьких Шкіл Саскатуну (Board of Education, Greater Saskatoon Catholic Schools, GSCS) віддавна підтримує та заохочує інновації у сфері вивчення мови та культури. Прикладом цього є успіх мовних шкіл, де вивчають крі (Cree), французьку, мічіф (Michif), та українську мови. Українська програма знаходиться під опікою Об'єднаної Системи Католицьких Шкіл Саскатуну вже понад 40 років. Рада Освіти вважає пріоритетом двомовну освіту через її величезні переваги як вони є описаними у документі Міністерства Освіти *Bilingual Education Framework*. Завдяки цьому українська мова, культура, та релігія проводжують розвиватися у Саскачевані.

«Культурна та мовна спадщина учнів має позитивний вплив на їхні академічні досягнення. Міністерство Освіти визнає культурне різноманіття саскачеванських родин та підтримує розвиток багатомовних навичок та культурних ідентичностей через мовні програми у провінційних школах та мовних групах.» Bilingual Education Framework, Saskatchewan Ministry of Education, 2014 82988-bilingual-education-integrated-curriculum-K-3.pdf.

Українська двомовна школа ім. Владики Філевича наразі є єдиною українською школою у Саскачевані. Члени української громади свого часу звернулися до Ради Освіти з ідеєю про створення такої програми. Батьки активно виступали за створення школи де б українська спадщина процвітала через вивчення мови, релігії, культури, та традицій. У 1979 році це нарешті стало реальністю. Українська програма, яка почалася з невеличкого початкового класу з 15 учнів, організованого при школі Св. Марії Горетті, вже переросла у сучасну процвітаючу школу ім. Владики Філевича, яка налічує 250 учнів від початкового до 8 класу. Учні середньої школи можуть також брати онлайн-курси української мови. Від початку заснування програми у 1979 році, наступні предмети викладаються українською мовою: українська мова, суспільні науки, релігія, здоров'я, фізкультура, мистецтво. Інші предмети – математика, природничі науки, англійська мова – вивчаються англійською мовою.

Вифліємська католицька середня школа (Bethlehem Catholic High School) продовжує традицію викладання української мови через надання мовних курсів української християнської етики та української мови у 9-12 класах. Там також пропонується курс української мови Core Ukrainian у 9-12 класах. Учні мають змогу отримати сертифікат двомовної програми за умови здобуття як мінімум двох українських кредитів за рік. До 2007 року, програма середньої школи була доступна у Е. Д. Фіян католицькій середній школі (E.D. Feehan Catholic High School). Учні мали змогу поїхати до України та приймати у себе вдома учнів з України за програмою обміну студентів середньої школи. Об'єднана Система Католицьких Шкіл Саскатуну розробила програми вивчення мовного курсу Core Ukrainian через Онлайн Школу (Cyber School), чим надала доступ до вивчення української мови учням зі всієї провінції.

Цілі Україномовної Освітньої Програми

Українська двомовна програма при школі ім. Владики Філевича має наступні цілі:

- Надати учням можливість спілкуватися двома мовами: англійською та українською.
- Розвинути знання про українську культурну та релігійну спадщину візантійського обряду в Канаді та навчитися цінувати її.
- Розвинути позитивне ставлення до інших мов, культур, та традицій.

Рада Освіти та Україномовна Програма

Від початку заснування української двомовної програми в українській громаді, наша Рада Освіти завзято підтримувала її розвиток за останні більше як 40 років. Члени Ради приймали активну участь у різних культурних партнерських проектах, які проводилися в українській громаді за участі учнів та працівників школи. Будучи членами української католицької громади, багато Радників Шкільної Ради надавали неоціненну допомогу у розвитку української двомовної програми у Саскачевані. Така підтримка та партнерство виявлялося у наступному:

- Візити до Будинку Св. Йосипа, резиденції Іларіона та Святого Володимира (будинки для людей похилого віку у Саскатуні).
- Дитячий Куточок в українському павільйоні на фестивалі ФолькФест.
- Спів під час вшанування пам'яті жертв Голодомору (при Законодавчих Зборах).
- Щорічні різдвяні концерти та колядування (важлива традиція під час різдвяних свят в Україні).
- Щорічне виконання гімну Канади українською мовою на хокейних іграх команди Blades.
- Запис різдвяного диску української музики на честь 25-тої річниці програми.
- Запис гімну Канади українською мовою для CBC Radio Canada на честь святкування 150-річчя Канади.
- Виступ на концерті до Дня пам'яті Тараса Шевченка кожного березня.
- Спів на фестивалі «Весна» щороку у травні.
- Виконання українського гімну на змагання з бігу Brainsport's Run for Ukraine.
- Два візити папи Нунція (офійного представника Ватикану у Канаді); та
- Організація зустрічей з відомими людьми та представниками влади, такими як Посол України в Канаді, Патріарх Святослав Шевчук, Верховний Архієпископ Української Греко-Католицької церкви, український поет Дмитро Павличко, Український Католицький Кардинал Любачівський, колишній Прем'єр Романов, генерал-губернатор Рей Гнатишин, та лейтенантка-губернаторка Сильвія Федорук.

У 2020 році до святкування 40ї річниці школи був створений комітет батьків, вчителів та членів громади, завданням якого було підсумувати досягнення україномовної освітньої програми за останні 40 років та спланувати її майбутній розвиток, який відповідав би запитам теперішнього часу.

Комітет розглянув сучасні дослідження у сфері вивчення іноземної мови, переглянув цілі школи, та дослідив ставлення батьків та членів громади до сучасної української шкільної програми. Результати їхньої роботи були представлені Раді Освіти. Підсумкова іконографіка цього

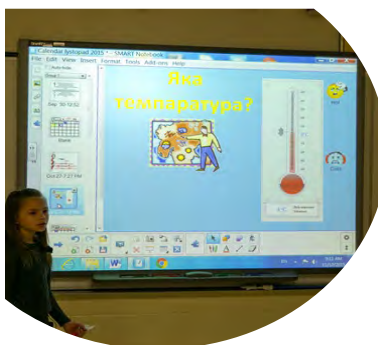
дослідження подана у Додатку А. Українська мовна програма, а особливо школа ім. Владики Філевича, збагатила релігійне життя всіх членів Ради Освіти тим, що ознайомила їх, послідовників латинського обряду, з багатим на свої традиції та історію візантійський обряд.

Україномовна Програма: Сьогодення та Інновації

Українська двомовна програма існує вже сорок 44 рік у рамках Об'єднаної Системи Католицьких Шкіл Саскатуну. Кількість учнів від початкового до 8 класу налічує 271. Школа ім. Владики Філевича бере активну участь у житті української громади міста Саскатун. Учні з 52 районів Саскатуна та від містечка Мартенсвіл відвідують цю школу. Половина дітей школи є новоприбулими з України, в той час як інша половина – це канадці українського походження. Їх об'єднує спільне бажання вивчати українську мову та культуру. Довготривале партнерство з програмою Settlement Support Workers in Schools (SWIS) від організації Saskatoon Open Door Society є прикладом співпраці покликаної якнайкраще допомагати учням які нещодавно прибули з України.

Міністерство Освіти звернулося до вчителів школи ім. Владики Філевича як до єдиної української двомовної школи у провінції з проханням допомоги розробити ресурси для саскачеванських шкіл та допомогти адаптуватися новим українським учням, що прибули до провінції через воєнне вторгнення Росії на територію України. Ці ресурси включали демографічний, соціо-економічний, та культурний огляд справ в Україні, а також надали ефективні поради для підтримки нових учнів та їхніх сімей. Олена Ковпак, яка є вчителем англійської як іноземної мови, та Стася Горбай Уґалдей, директорка школи, підготували та записали вебінар, який піднімав вищезгадані теми. Він також містив ресурси для вчителів, спрямовані на розвиток англійської мови у новоприбулих дітей.

Підтримка Новоприбулих Сімей та Нових Учнів

У лютому 2020 року, від початку повномасштабного вторгнення Росії на територію України, переваги унікальної двомовної програми школи ім. Владики Філевича стали вкотре особливо відчутними. Багато українців почали шукати підтримку в українській діаспорі в Канаді (особливо у Західній Канаді) та переїжджати до Саскачевану. Багато сімей обрали для своїх дітей єдину на всю провінцію українську школу. Вчителі, учні, та члени громади дуже гостинно прийняли до школи понад 50 нових учнів між березнем та червнем 2022 року. Ще 30 дітей зареєструвалися до школи протягом літа. Протягом 2022-2023 навчального року, школа зросла своєю чисельністю більше як на 50 відсотків, досягла понад 300 учнів.

Школа надавала підтримку українській громаді двома головними шляхами: пряма допомога Україні під час воєнних дій та підтримка нових учнів та українських сімей у Саскатуні.

Школа збирала речі першої медичної допомоги та надсилала їх до України. Кожен клас приносив пожертвування, які завантажили у три автомобілі та під наглядом добродійної організації надіслали до України. Школа проводила щотижневі збори коштів, збираючи гроші від проведення таких заходів як День капелюха, лотереї, продаж браслетів та стрічок, збір пожертв. Частина цих коштів було витрачено на оплату поштових перевезень речей першої медичної допомоги в Україну. Сімейні зв'язки вчителів та батьків були гарантом того, що допомога швидко надходила тим, хто її найбільше потребував в Україні.

Допомоги також потребували нові сім'ї, діти яких стали учнями у школі ім. Владики Філевича. Коли нові учні почали прибувати, працівники школи почали збирати шкільне приладдя та взуття для них. Всі нові учні, зареєстровані від квітня 2022 року до червня 2023 року, отримали взуття для уроків фізкультури, наплічник, сумку для обіду, та пляшку для води. Діти також дістали все необхідне шкільне приладдя і були повністю готові до першого дня школи. Це все стало можливим завдяки зборам коштів у школі та фінансовій допомозі від інших католицьких шкіл, церков, та різних членів саскатунської громади. Крім того, від громади надходили одяг та ковдри, а також грошова допомога для оплати літніх таборів та позакласних занять для новоприбулих дітей.

Коли нові сім'ї прибувають до школи, їх зустрічає ціла команда, яка складається з вчителя англійської мови, секретаря, директорки, та завуча, які проводять екскурсію школою, надають шкільне приладдя, та відповідають на всі запитання. Техпрацівниця приносить нові парти та слідкує за інвентарем. Класні керівники тепло зустрічають нових дітей у своїх класах.

Незавдовго після повномасштабного вторгнення Росії, команда реагування на трагічні події Об'єднаної Системи Католицьких Шкіл Саскатуну почала надавати підтримку школі. Додаткова консультаційна допомога для психологічного здоров'я була доступна для членів шкільної родини. Громадська рада католицьких шкіл також підтримувала школу у прийнятті нових сімей та купівлі необхідних для них речей.

Новоприбулі діти знаходили такі необхідні для них підтримку та розуміння у новій школі, що стало можливим завдяки міцній позиції української двомовної школи у рамках Об'єднаної Системи Католицьких Шкіл Саскатуну.

«Інколи ми сприймаємо слова «тепло» та «доброзичливо», які приписані у статуті-місії нашої шкільної системи за належне. Це те, що ми робимо щодня, тому, певно, це вже така звична для нас справа. Працюючи у школі, яку обирають родини, які втікають від російської агресії, ми по-новому відчули значення цих слів, по-нову оцінили школу як безпечне місце для дітей та їхніх сімей. Школа стала місцем, де їх тепло приймають, розуміють, та зичать лише добра. Ми зміцнили як громада. Ми по-новому сприймаємо свою місію.»
Стася Горбай-Угалдей, директорка школи ім. Владики Філевича

Докази Покращення Успішності Учнів

Навчальний план української мови (від початкового до третього класів) перебуває на стадії оновлення від 2014 року. У 2014 році Міністерство Освіти Саскачевану розробило документ під назвою Kindergarten to Grade 3 Bilingual Education Integrated Framework, який використовується для початкового рівня засвоєння української мови від початкового до третього класу останні 8 років. У 2021 році, Шкільна Рада почала працювати над оновленням навчального плану української мови для 4-8 класів. Проект розроблявся комітетом від Шкільної Ради і тепер тестується вчителями у школі ім. Владики Філевича для того, щоб отримати пропозиції для його покращення та затвердження. У розробці цього нового навчального плану української мови були використані план вивчення системи «занурення» французької мови та Common European Framework of Reference for Languages (CEFR). Оновлений навчальний план замінить план, який був розроблений у 1995 році. Він включає такі ресурси для вивчення української мови у 4-8 класах як мовне портфоліо, дослідження за запитами, та послідовне вивчення граматики.

Навчальний план для 10-12 класів наразі перебуває на стадії розроблення і буде впроваджений у навчання у другому семестрі. Цей навчальний план включає курси української мови під назвами Core Ukrainian 10, 20 and 30 і зазвичай використовується учнями школи ім. Владики Філевича які навчаються в інших середніх школах (не у Вифліємській католицькій середній школі) і викладається в онлайн-школі Cyber School. Навчальний план для 10-12 класів українсько-англійської двомовної програми наразі також перебуває на стадії розроблення і буде впроваджений у другому семестрі цього року у Вифліємській католицькій середній школі.

Головною запорукою успіху учнів української двомовної програми є сильна академічна програма, просякнута українською культурою, мовою, та релігією, а також підсилена міцною громадською роботою та партнерськими зв'язками. Саме існування української мовної програми уможливує процвітання української мови, культури, та візантійської релігійної традиції у Саскачевані. Велика кількість учнів, які закінчують цю програму, отримують дипломи з відзнакою.

Висновок

Школа ім. Владики Філевича та українська мовна програма навчання у рамках Об'єднаної Системи Католицьких Шкіл Саскатуну є унікальною та інноваційною освітньою програмою у Саскачевані. Шкільна Рада, українська громада, та провінція Саскачеван отримуть взаємну користь від існування такої програми. Її подальший успіх є запорукою розвитку міцної громади, побудованої на засадах культурного різноманіття. У світлі нещодавніх подій у світі, школа, освітня програма, та громада довели свою міцну позицію та затребуваність.

Додаток А: Підсумкова Іконографіка

Bishop Filevich Ukrainian Bilingual School School Goals Feedback Summary

Reflecting on 40 years of Ukrainian bilingual education prompts us to look forward to ensure we provide a sustainable program for future generations.

Rooted. Growing.
Reaching. Transforming.

KEY FINDINGS

104 FAMILIES SURVEYED

54 SURVEY RESPONSES

Ukrainian Bilingual Education in Saskatchewan

Celebrating 40 Святкуймо

Української двомовної освіти у Саскачевані

Important Themes and Aspects of Bishop Filevich

Language Learning

Celebration of Faith

Maintain Heritage and Culture within Canada

Welcoming Community

Connecting to Ukraine

Providing Future Opportunities

IN YOUR WORDS...

Coming to Saskatchewan, we have experienced such an overwhelming feeling of inclusion, of being part of the community that is proud of its language, religion and culture. The Ukrainian bilingual program is what keeps this community together while teaching young generations to treasure their roots.

Вивчити мову без вивчення культури просто неможливо. Культура, традиції, релігія, мова - це все одне ціле і ми не можемо і не маємо права порушувати цей зв'язок. To learn a language without learning about the culture is challenging. Culture, traditions, religion, language—it is all one whole.

Learning an additional language is good for a student's cognitive development. It expands their general understanding of communicating with other people. It expands their understanding of how language is constructed.

This program allows students to become proficient in a second language, so children have an appreciation for other languages and the differences. I also think it creates a greater connection to our history if we can speak the language.

MOVING FORWARD TOGETHER

To ensure a sustainable Ukrainian bilingual school community, we need to work on:

- Supporting both fluent Ukrainian speakers and students learning Ukrainian as an additional language;
- Teaching contemporary Standard Ukrainian while respecting traditional or geographical variations;
- Building Ukrainian cultural identity in Canada;
- Being present in the community; and
- Growing, adapting and keeping a global perspective.

Thank you to all the families who took time to complete the survey and share your thoughts and opinions!

Щиро дякуємо вам за участь.

Додаток В: Лист підтримки – єпархія

UKRAINIAN CATHOLIC EPARCHY OF SASKATOON
Українська Католицька Єпархія Саскатун
214 Ave. M South, Saskatoon, SK, S7M 2K4 CANADA
Tel: 306-653-0138 Fax: 306-665-2569
Web: skeparchy.org/wordpress E-mail: admin.skeparchy@sasktel.net

September 24th, 2023

Dear Brothers and Sisters in Christ,

Слава Ісусу Христу! Glory be to Jesus Christ!

On behalf of the Ukrainian Catholic Eparchy of Saskatoon, please accept this letter of support for Bishop Filevich Ukrainian Bilingual School, as they apply for the Premier's Award for Innovations and Excellence. The Ukrainian Bilingual Program in Saskatoon has achieved many important milestones throughout the years, as it is the only program of its kind in Saskatchewan.

For over forty years, the Ukrainian Bilingual program has helped families and their children preserve their faith, language and culture. We recognize that at this time more than ever, their school community has gone above and beyond in ensuring new families are welcomed into their school. Bishop Filevich School are an integral part of the Ukrainian community and an essential partner with the Eparchy. We have enjoyed the close relationship that has been developed with the Bishop Filevich community over the last four decades.

The Ukrainian Catholic Eparchy congratulates Bishop Filevich Ukrainian Bilingual School with their continued work of deepening faith, growing language, and preserving culture in the Ukrainian community. We pray that God continues to bless their endeavors for the next forty years!

In Christ,

Viktoriia Marko
Youth and Young Adult Minister
Ukrainian Catholic Eparchy of Saskatoon

Додаток С: Лист підтримки-УСС

Конгрес Українців Канади – Саскатунський відділ
CONGRES UKRAINIEN-CANADIEN SUCCURSALES DE SASKATOON
UKRAINIAN CANADIAN CONGRESS – SASKATOON BRANCH
PO Box #1592, Saskatoon, SK S7K 3R3

September 15th, 2023

Ms. Stacia Horbay Ugalde
Principal
Bishop Filevich Ukrainian Bilingual School
125 105th St W
Saskatoon, SK S7N 1N3

Re: Premiers Award Application Letter of Support

Dear Selection committee for the Premiers Award for Innovation and Excellence,

On behalf of the UCC - Saskatoon Branch, please accept this letter of support for Bishop Filevich Ukrainian Bilingual School's application to the Premiers Award 2022. As the only Ukrainian bilingual program in Saskatchewan, Bishop Filevich provides a creative, culturally relevant, and innovative learning environment and community for their students from kindergarten to Grade 8.

Since the first Ukrainian immigrants settled in Saskatchewan in 1891, Ukrainian language was, and continues to be, a cornerstone of our culture and is essential to Ukrainian identity. Bishop Filevich Ukrainian Bilingual School is deeply committed to ensuring the passage of Ukrainian language, culture, and faith to our children and is a source of pride for the Ukrainian community in Saskatoon and Saskatchewan.

The school has achieved many great accomplishments both academically and culturally in the province and has created friendships and partnerships within the Ukrainian Community. The school takes pride in helping the children culturally and providing opportunities to deepen their faith. With their work, they have strengthened the personal bonds within the community ensuring that the Ukrainian bilingual program continues to thrive as an essential part of Saskatoon.

The Ukrainian Canadian Congress - Saskatoon Branch (UCC - SB) congratulates Bishop Filevich Ukrainian Bilingual School on their nomination and offers our support for many more years of bilingual education in our city and province.

Sincerely,

Ukrainian Canadian Congress — Saskatoon

Pat Tymchatyn
President

Додаток D: Лист підтримки- Батьківський лист

Sept. 15th, 2023

To whom it may concern,

I have been a parent of students at Bishop Filevich for over 10 years and have been blessed to be a part of the school family. The school has created a place to learn, gather and a community like no other.

When we came to Canada from Ukraine, Bishop Filevich was our first experience of education and community. We were blessed to have our traditions, culture, language and faith practiced and taught. We were welcomed and made to feel like this was more than an educational institution, but a family that appreciated and loved all children who walked through their doors.

Though this has been a very challenging and emotional year for our community, the school has done incredible things to welcome, include and educate. They have given our new students and families an incredible place to be. All families I have spoken to, cannot say enough about Bishop Filevich School.

The education that the school provides is done in a matter that excites learning, stretches all student's minds and creates a safe place to be. The teachers and administration recognize the importance of the whole child, both academically and socially. I am so proud to say my children have attended and attend Bishop Filevich and cannot imagine a more deserving school for this recognition.

Sincerely,

Nataliia Garmasar
Parent at Bishop Filevich School